

Analyse maatschappelijk vraagstuk: laaggeletterdheid

Bij de beantwoording van de vragen 31 tot en met 41 maak je gebruik van de teksten 1 tot en met 5 en de tabel van het bronnenboekje.

Inleiding

Het onderwerp van dit maatschappelijk vraagstuk is laaggeletterdheid. Op de website van de Stichting Lezen & Schrijven wordt de volgende omschrijving gegeven: Laaggeletterdheid is een term die gebruikt wordt voor mensen die grote moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Mensen die laaggeletterd zijn, zijn geen analfabeten. Ze kunnen wel lezen en schrijven, maar beheersen niet het eindniveau mbo-2.

Mensen die laaggeletterd zijn, hebben onder andere meer moeite met:

- formulieren invullen (zorgtoeslag, belasting, etc.)
- straatnaamborden lezen, reizen met openbaar vervoer
- voorlezen aan (klein)kinderen
- pinnen en digitaal betalen
- werken met de computer, solliciteren
- begrijpen van informatie over gezondheid en zorg

Lees tekst 1 en 2.

- 4p 31 Laaggeletterdheid is een maatschappelijk vraagstuk. Een maatschappelijk vraagstuk heeft een aantal kenmerken. Twee kenmerken zijn dat er verschillende meningen bestaan over de oplossing van het vraagstuk en dat de overheid erbij betrokken is.

→ Noem twee **andere** kenmerken van een maatschappelijk vraagstuk die in tekst 1 of 2 naar voren komen. Geef voor elk kenmerk aan waarom uit tekst 1 of 2 blijkt dat dit kenmerk van toepassing is op laaggeletterdheid.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Kenmerk 1: ... , want in tekst ... staat ...

Kenmerk 2: ... , want in tekst ... staat ...

Zie tekst 2.

- 2p 32 Stichting Lezen & Schrijven wil laaggeletterdheid onderwerp van gesprek maken bij publiek en politiek. Ze hebben daartoe machtsmiddelen.

→ Welke twee machtsmiddelen die de Stichting Lezen & Schrijven heeft, zijn in tekst 2 te herkennen?

Zie tekst 2.

- 1p 33 De media hebben verschillende functies.
Welke twee functies van de media zijn te herkennen in tekst 2?
- A de controlerende functie en de socialiserende functie
  - B de informatieve functie en de amusementsfunctie
  - C de opiniërende functie en de controlerende functie
  - D de socialiserende functie en de informatieve functie

Zie tekst 2.

- 2p 34 De Stichting Lezen & Schrijven benadert verschillende media, zodat de media het probleem van laaggeletterdheid onder de aandacht kunnen brengen bij het publiek. De media hebben ervoor gekozen om veel aandacht te geven aan laaggeletterdheid en de Week van de Alfabetisering.
De injectienaaldtheorie en de selectieve-perceptietheorie geven een verschillende uitleg over wat het effect is op de mening van de burgers over laaggeletterdheid.
→ Leg voor beide theorieën uit welk gevolg de aandacht van de media zou kunnen hebben op de mening van burgers over laaggeletterdheid.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Injectienaaldtheorie: ...
Selectieve-perceptietheorie: ...

Lees tekst 3.

Zie tekst 1 en 2.

- 3p 35 Een mogelijk gevolg van laaggeletterdheid is het ontstaan van maatschappelijke ongelijkheid.
In tekst 1, 2 en 3 staan voorbeelden genoemd dat laaggeletterdheid kan leiden tot maatschappelijke ongelijkheid.
→ Geef een voorbeeld uit tekst 1, 2 en 3 waaruit dit blijkt.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Een voorbeeld uit tekst 1 is: ...
Een voorbeeld uit tekst 2 is: ...
Een voorbeeld uit tekst 3 is: ...

Zie tekst 3.

- 1p 36 Een maatschappelijk vraagstuk kan vanuit vier verschillende invalshoeken bekeken worden.
→ Vanuit welke invalshoek is tekst 3 geschreven?

Bekijk de tabel.

- 1p 37 Verschillende media worden door de overheid ingezet om laaggeletterden te beïnvloeden. Zo willen gemeentes zoals Rotterdam en Schiedam laaggeletterden overhalen om hulp te zoeken om beter te leren lezen en schrijven.

Welke uitspraak past bij de tabel?

De meeste laaggeletterden

- A hebben een baan.
- B hebben geen voortgezet onderwijs gevolgd.
- C zijn man.
- D zijn niet in Nederland geboren.

Lees tekst 4.

- 1p 38 De fracties van GroenLinks en PvdA in Almere hebben in tekst 4 via een motie het College van burgemeester en wethouders opgeroepen om te kijken naar de informatie die van de gemeente naar de burgers gaat.

Vaak is die te moeilijk voor laaggeletterde mensen.

GroenLinks en de PvdA behoren bij dezelfde politieke stroming.

Welk uitgangspunt van deze politieke stroming past het best bij de reden waarom deze twee partijen een motie hebben ingediend?

De twee partijen willen

- A burgers zelf zoveel mogelijk verantwoordelijkheid geven bij het oplossen van hun problemen.
- B een kleine rol voor de overheid.
- C nationalisme stimuleren.
- D opkomen voor de zwakkeren in de samenleving.

- 1p 39 Verschillende taken van de overheid in een verzorgingsstaat zijn in de Grondwet vastgelegd. Een voorbeeld van een taak van de overheid in een verzorgingsstaat is dat de overheid moet zorgen voor onderwijs.

→ Noem een **andere** taak uit de Grondwet die de overheid moet vervullen om laaggeletterden te helpen.

- 4p 40 Het maatschappelijke vraagstuk van laaggeletterdheid kan op verschillende manieren aangepakt worden. In deze maatschappelijke analyse staat vooral de manier beschreven hoe de Stichting Lezen & Schrijven het probleem probeert aan te pakken.
- Bij een maatschappelijk probleem is de overheid ook vaak betrokken. Politieke partijen hebben uitgangspunten. Vanuit die uitgangspunten komen zij met oplossingen voor problemen. In tekst 4 en 5 is een mogelijke aanpak vanuit de politiek te herkennen.
- Politieke partijen zijn vaak in te delen bij politieke stromingen. Drie daarvan zijn: de liberale stroming, de christendemocratische stroming en de sociaaldemocratische stroming.
- Kies twee verschillende politieke stromingen uit. Bedenk per gekozen politieke stroming een aanpak van laaggeletterdheid die past bij de uitgangspunten van deze twee politieke stromingen.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
- 1 De politieke stroming is ... en een uitgangspunt daarvan is ... en de aanpak die hierbij past is ...
  - 2 De politieke stroming is ... en een uitgangspunt daarvan is ... en de aanpak die hierbij past is ...

Lees tekst 5.

- 1p 41 In een democratie moeten de burgers kunnen beschikken over goede informatie vanuit meerdere gezichtspunten. Een voorbeeld daarvan is invloed uitoefenen op de politieke agenda.
- Welke **andere** rol van de media is te herkennen in tekst 5 op het gebied van de democratische besluitvorming?